

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 240 K
Félévre . . . . . 120 K
Negyedévre . . . . . 60 K
Egy hónapra . . . . . 20 K
Egyes szám ára 30 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAF, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 14. szám.

Kedd, január 20.

Az előrelátás

politikája a legbölcsebb politika. Az a politika a helyes, amely állandóan őrt áll, vigyáz az élet rendjére, a műveltség nyugalmára. Nem fél, de annál inkább örködik. Helyt ad, elősegít minden egészséges fejlődést, de a destruktív irányzatokkal szemben kérielhetetlen szigorral sujt le, hogy meglevő, nagy értékek veszendőbe ne menjenek. A suprema lex elve követeli meg ezt a mindenkori kormányoktól, akárkik, akármiféle politikai irányzat hívei ülnek is a kormányzás centrumában.

Németországot ma szocialisták kormányozzák. S ez ellen a szocialista kormány ellen vezették a spartakuszok rohamra a felizgatott tömeget. A szocialista kormány kénytelen volt a politizáló és terrorizáló utca ellen ugyanazt a fegyvert használni, amit a régi rend: a gépfegyvert. Sok család gyászolja ismét azt az irányzatot, mely anarchiába akar tulasztani mindent s azt hirdeti, hogy a mai egész társadalmi és állami rend elpusztítása után újat tud teremteni. Levertetése után is csodálatos fokát mutatja Németország az erőnek s az önfegyelmzésnek. Ahogyan a bolsevizmust legyőzték s amily gyorsasággal és eréllyel fölléptek most a spartakuszokkal szemben, ez csak azt mutatja, hogy nem kell félni a németeket. A német szocialista kormány ugyanis fegyveres erővel is le tudta, mert le akarta verni régi elvtársait, akik a kommunizmusra áttértek.

Ahol az utca veszi át az országos ügyek intézését, ott elveszett az ország. Ahol a kisebbség terrorját hagyják uralkodni, ott csak az anarchia uralkodik. Szomorú igazolását látjuk ennek a tételnek a magyarországi bolsevizmus és az oroszországi szovjet-uralomban.

Akinek szent az élet, a munka, a tulajdon szentsége, a közerkölcsök háborítatlan szabadsága, szóval mindazok az etikai és anyagi értékek, amelyek összességükben az európai kulturát alkotják, annak minden lehető módon, minden lehető eszközökkel küzdeni kell a kisebbség terrorja ellen.

És ugyanezt kell tenni a kormányoknak is: az előrelátás politikájával kell hogy kormányozzanak, mert ez a legbölcsebb és egyedül államfenntartó politika.

A magyar béke delegáció átvette a békefeltételeket.

Clemenceau beszéde a magyar béke delegációhoz. — Két hét alatt kell válaszolni Magyarországnak. — Apponyi ekszpozét mond a legfelsőbb tanács előtt. — A delegáció hazautazik a feltételekkel.

A békefeltételek átadása.

Neuilly, jan. 18. (Szikratávirat.) A magyar békeküldöttség főmegbízottai a legfelső tanács meghívására ma délután háromnegyed 4 órakor elindultak öt autóban a Chateau de Madridból, hogy a Quai d'Orsayra menjenek. A békefeltételek átadása délután 4 órára volt jelezve. Az első autóban lord Stay és Henry ezredes kíséretében gróf Apponyi Albert ült, a másodikban gróf Teleki, gróf Bethlen és Sermage őrnagy. A harmadikban gróf Somssich, Praznovsky és Csáky István, a negyedikben Lurs és Popovics, La Perche kapitány kíséretében, az ötödikben Gallais kapitány és Jacomini főhadnagy társaságában Hegedüs Lóránt egy gyorsiróval.

Pontosan négy órakor a Quai d'Orsayra megérkezve, a vörös teremben Pichon dolgozószobájában fogadta őket a legfelsőbb tanács, amely Clemenceau elnöklésével már összegyűlt. Clemenceau Apponyit helytel kinnálva, a következő szavakat intézte hozzá:

— Elnök ur, magyar megbízott urak! A Magyarország részére javasolt békefeltételeket a békekonferencia főtitkára átfogja adni.

Egyidejűleg Hermitte főtitkár a békefeltételek egy példányát átadta Apponyinak.

— Uraim! — folytatta Clemenceau — a legfőbb tanács átvette az Önök kívánságát, amely szerint Magyarország helyzetéről ekszpozét óhajtanak adni. A legfelsőbb tanács egyhangulag elhatározta, hogy helyt ad az Önök kívánságának. Nyilatkozatuk megtételének idejét holnap délután félháromra halasztjuk el.

— Miután holnap ugyis össze kell jönnünk — jegyezte meg Apponyi — felesleges, hogy ehez most bármit hozzátegyek, kivéve szóbeli elismerését annak, hogy a békeszerződés javaslatát átvetem és köszönöm a legfőbb tanács most közölt elhatározását.

— Meg kell még jegyeznem — szolt ekkor Clemenceau — hogy miként Németországgal, Ausztriával és Bulgáriával ugyanilyen esetben történt, az Önök ekszpozéját semminemű vita nem fogja követni.

A megbízottak meghajtvva magukat, visszatértek ekkor a Chateau Madridba.

Érkezésükkor és távozásukkor néhány kíváncsi várta őket.

A Magyarország részére megszabott határokról hivatalos értesítés még nem érkezett, felhivatalos hírek szerint azonban az entente által javasolt határ azonos a Clemenceau-féle demarkációs vonallal, de Pécs, Mohács, Baja Magyarországé marad. A magyar kisebbségek védelme Jugoszláviában és Romániában, amit az osztrák békeszerződés magában foglal, a Magyarországnak tett javaslatból hiányzik.

Apponyi a lehető legrövidebb időn belül vissza szándékozik térni Budapestre a delegáció legnagyobb részével.

Apponyi levele Clemenceauhoz.

Jules Cambon francia nagykövet szerdán délben nyújtotta át a békekonferencia nevében az ott képviselt entente államok teljhatalmu megbízottainak megbízó leveleit gróf Apponyi Albertnek, a magyar béke delegáció elnökének, aki Praznovszky Iván főtitkár, a magyar főmegbízottak és megbízottak társaságában vette át a megbízóleveleket. Az átadással Cambon kíséretében a következő urak voltak: Cambon kabinetjének főnöke, Hermitte a békekonferencia főtitkára, Montille, Matoni japán nagykövet, de Martino olasz miniszter és Sergent Anglia nagykövete.

Cambon egyuttal átnyújtotta a magyar béke delegáció megbízóleveleit azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket rendben lévőknél találta, kijelentette még, hogy a békefeltételek átnyújtásának időpontjára a holnapi napot tüzték ki s az órát később fogják közölni. Gróf Apponyi bemutatván a magyar béke delegáció jelenlevő tagjait, az aktus véget ért.

Az entente megbízólevelek jegyzékének szövege a következő:

A magyar delegációnak átnyújtott lista a teljhatalmu megbízottokról:

Nagybritannia: Lloyd George, Bonar Law;

Belgium: Paul Hymans, Rolin Jacqemius;

Brazília: Raul Fernandes, dr. Clytho de Magelhaes;
 China: Wellington Koo, Alfred Sze;
 Cuba: Refael Ortiz;
 Egnador: Corun y de Alauna;
 Franciaország: Clemenceau, Pichon, Klotz, Tardieu, Cambon;
 Görögország: Venizelos, Romanos;
 Hedzasz: Rusztem Haidir, Abdul Hadi;
 Honduras: dr. Bonilla;
 Olaszország: Scialoja, de Martins;
 Japánország: báró Matsui;
 Panama: Burgos;
 Peru: Calderoni;
 Portugália: dr. Alfonso Costa;
 Románia: Cantacurene, Ghika, Brediceanu, Coanda;
 Szerbia-Horvátország-Szlovénia: Pasic, Trumbics, Zsolger;
 Sziám: herceg Charcon;
 Cseh-Szlovákia: Benes, Kautsky;
 Uruguay: Abnero.

Az Északamerikai Egyesült-Államok képviselője nem lévén a meghatalmazottak sorában, gróf Apponyi Albert Henry ezredes közvetítésével levelet intézett Clemenceauhoz, amelyben erre a tényre való tekintettel és mivel a magyar kormány részéről a békedelegáció arra kapott fölhatalmazást, hogy az összes hadviselő felekkel készítse elő a békét, megkérte a konferencia elnökét, nyújtson módot arra, hogy a magyar békedelegáció közvetlenül léphessen érintkezésbe az északamerikai Egyesült Államok képviselőjével. Gróf Apponyi erről a lépésről a magyar kormánynak is jelentést tett. Arrint a jegyzékből látható Lengyelország, amellyel Magyarország különben nem is állott hadilábon szintén nem vesz részt a most előkészítés alatt álló béketárgyaláson.

A magyar békedelegáció az entente-megbizólevelek átvizsgálására négyes albizottságot küldött ki, amelynek tagjai: báró Lers külügyi, Bartha Rikhard igazságügyi államtitkár, Pramovsky Iván rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, végül gróf Csáky Imre bizottsági tag. Ez a bizottság föladatának elvégzésére még szerdán délután összeült.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Bécs, január 18. Németországban a vasutasok sztrájkba léptek. Egyes megyékben emiatt nagy hiány van élelmezési cikkekben.

Belgrád, január 18. A „Politika“ jelenti, hogy öfensége Sándor trónörökös január 16 án Párisból Belgrádba érkezik.

Nauen, január 18. Párisi hírek szerint Olaszország, Cseh-Szlovákia és Lengyelország a fötanácsnak bejelentették igényüket a német gyarmatok egy részére.

Lugano, január 18. Olaszországban nagy áradások vannak. Florenz környéke viz alatt van. Emiatt a vonatközlekedés is megszakadt.

Prága, január 18. A „Neues Wiener Tagblatt“ azon hirt kapja, hogy az entente a cseh-szlovák államnak ígérte Teschent. A lengyelek területiális kompenzációkat kapnának Olaszországban, míg a cseh-szlovák köztársaság kereskedelmi és ipari előnyöket biztosítana a határos lengyel vidékeknek.

A nagybecskereki kereskedelmi és iparkamara ülése.

Küldöttség megy Belgrádba a kereskedelmi miniszterhez.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 26.

A nagybecskereki kereskedelmi és iparkamara ideiglenes vezetősége vasárnap délelőtt 10 órára egybehívta a mult hét folyamán megválasztott választmányt, amely alkalommal Versecz, Fehértemplom, Nagyikinda és Pancsováról is bejöttek az ott megválasztott kamarai kültagok. A Lloyd-társulat helyiségében már jóval 10 óra előtt nagyszámban gyülekeztek a tagok, úgy hogy 10 órakor megnyithatta az értekezletet Jovanovics Gyoka ny. konzul, elnök. Ezen az értekezleten a kamara székhelye felől tanácskoztak mindenekelőtt. Az összes jelen voltak, a pancsovai küldöttek kivételével. valamennyien Nagybecskerek mellett foglaltak állást és végül is úgy határoztak, hogy a kereskedelmi miniszterhez intézendő memorandumukban arra kéri a kormányt, hogy a kereskedelmi és iparkamarák kérdésének végleges rendezéséig a Temesvárról áthozott bánati kereskedelmi és iparkamara működését Nagybecskerek székhellyel folytathassa. Az értekezlet ezt egyhangulag elfogadta, amire Jovanovics Gyoka elnök megnyitotta a kamara első teljes ülését. A napirend első pontjaként megválasztották a vezetőséget, illetőleg megerősítették a január hó 8-iki első értekezleten meg-ejtett választásokat, amelyek még bővülnek az időközben Versecz, Fehértemplom, Nagyikinda és Pancsován megválasztott kültagokkal. (A kamarai vezetőség és a kültagok névsorát már közöltük lapunkban).

Ezután elhatározta a teljes ülés, hogy küldöttségileg keresik fel a városunkban időző dr. Jaksits Zsárko belügyi államtitkárt és dr. Bogdanov Joca főispánt és jóindulatu közbenjárásukat kéri a kamara ügyében. Ennek a küldöttségnek tagjaival megválasztottak az elnökségen kívül minden városból 3-3 tagot.

Jovanovics Gyoka elnök ezután felolvasta a kereskedelmi miniszterhez intézendő memorandum szövegét, amit a teljes ülés egyhangulag elfogadván, elhatározta, hogy azt küldöttségileg adja át a hét folyamán Belgrádban a kereskedelmiügyi miniszternek. A küldöttség tagjai lesznek: Jovanovics Gyoka elnök, dr. Gavrilla Emil és Gyárfás Ödön al-elnökök, dr. Zsupánszky Szlavko kamarai ügyész, Terzin Zs. Zsivko, Jovanovics Bózsó, Bencze Miksa (Nagybecskerek), Dragomirovics Szvetozár, Janosevits M., dr. Milutinovics Miklós, Alexics Milutin, Jonov Szvetozár (Pancsova), Bogdán Márk (Nagyikinda).

A napirend ezzel kimerítve lévén, elnök az ülést berekesztette.

Jaksits államtitkár és Bogdanov főispán az előttük megjelent küldöttséget szívélyesen fogadták és biztosították őket, hogy a maguk részéről minden lehető meg fognak tenni a kamara érdekében.

Délben egy órakor közös ebéd volt a kaszinó éttermében, amelyen a kamarai tagok majdnem valamennyien résztvettek.

HIREK.

Jaksits államtitkár Nagybecskereken.

Jaksits Zsivko dr. belügyi államtitkár, a belgrádi kormány B. B. B. osztályának vezetője, mint azt szombati számunkban már közöltük péntek óta Nagybecskerekentartózkodott. Az államtitkár még szombaton befejezte azokat a megbeszéléseket, amiket itteni tartózkodása során a vármegyei, városi és járási tisztviselőkkel tervbe vett, vasárnap délelőtt még néhány küldöttséget fogadott és ugyan-csak még vasárnap délben elutazott városunkból. Jaksits államtitkár szombaton délután fogadta a „Torontál“ munkatársát, akinek, jöveteléről és itteni tárgyalásairól a következőket mondotta: Körül-belül 6-7 héttel ezelőtt átvettem a belügyminiszterium B. B. B. osztályának vezetését. Miután magam eddig nem működtem közigazgatási pályán, első feladatomban természetesen az volt, hogy tájékozódjam a munkakörömet illetőleg. Viszont mint bánati ember, ismerem az itteni viszonyokat, láttam és tapasztalatlából tudom, hogy közigazgatásunk egy része nem felel meg mindenben a kívánalmaknak. Ezért első feladatomban azt tekintettem, hogy a helyszínen személyesen győződjem meg az állapotokról és informálódjam az-iránt, hogy a közigazgatási állapotok milyenek. Különösen azokban a járásekban akartam a viszonyok felől tájékozódni, ahol kevésbé ismerem az embereket. A tegnapi nap azzal telt el, hogy fogadtam az összes főbírákat, polgármestereket és rendőrkapitányokat és meghallgattam őket, informálódtam náluk. Ma főleg a vármegyei tisztviselői karral foglalkoztam, őket fogadtam, azon-kivül végigjártam a városházát és a rendőrséget. Holnap valószínűleg visszamegyek Belgrádba és majd onnan teszem meg az intézkedéseket.

Ujszegedet teljesen elzárták Szegedtől. Az ujszegedi előjáróság kidoboltatta, hogy jan. 10-ikétől kezdve teljesen megszunik Ujszeged és Szeged között a közlekedés. A hidon még azok sem mehetnek át, — további intézkedésig, — akiknek a szerb parancsnokság által kiállított igazolványuk van.

Halálozás. Megrendítő csapás érte Bolesany Antal nagybecskereki vaskereskedőt. 25 éves Pál nevű fia, aki a háboru idején mint tüzérfőhadnagy teljesített szolgálatot, szombaton éjjel meghalt. Mindössze pár napig volt beteg. A most újból járványos spanyolnátha őt is ágyba döntötte, tüdőgyulladást kapott, amely hat nap alatt végzett vele. A mélyen sujtott szülőknek szemefényük volt a megboldogult, nagy gyászukban őszinte részvétellel osztozik Nagybecskerek egész társadalma. Temetése ma, hétfőn d. u. fél 3 órakor lesz a gyászházból.

A mai hangverseny rendezősége ismételtlen felkéri a közönséget, hogy pontosan jelenjék meg, mert a villanyátkapcsolás miatt a hangversenyt 8 órakor megkezdik.

Peteki Kovács műveinek eladása. Megboldogult Peteki Kovács festőművész hátrahagyott műveit holnap, kedden este 6 órakor a Torontáli Kaszinóban el fogja adni a hagyatéki gondnokság. Reméljük, hogy a nagybecskereki műértő közönség élénk érdeklődést fog tanusítani a művész hagyatéka iránt, amely most, miután szegény Peteki Kovács nem fest többé, többszörös értékkel bír.

Eljegyzések. Grünberger Bertát Nagybeeskerekéről eljegyezte Dr. Konelka Adolf Prágából. (Minden külön értesítés helyett.)

Bergenthal Lázár nagybeeskereki kereskedő fiatal, bájos leányát Margitkát eljegyezte Kanizsa József. (Minden külön értesítés helyett.)

A Bauernverein bálja a Kaszinóban. Szombaton este zajlott le a Kaszinó termeiben a Bauernverein bálja. A rossz időjárás dacára is megteltek a termek, hol a legjobb hangulatban reggelig folyt a tánc. Ugy az anyagi, mint az erkölcsi siker nagy volt.

Egy orosz fegyoly, aki cipővel szélhámoskodott. Nicola Ofienko 26 éves orosz csizmadia két hónappal ezelőtt Nagybeeskereken több rendbeli szélhámossgot követett el. Körülbelül eddig 15 családot megkárosított azzal, hogy felvett pénztrendelésekre, nem szállított és a pénzt elsikkasztotta. A károsultak, névszerint Tolveth Frigyes kereskedő, Fendler József kereskedő, Herczeg kereskedő, az olajgyári olajmester, a nagybeeskereki borszövetkezet, a Páris-szálló pincéjének bérlője, Schubert kérépáros segédje, Salgó Jenő és Binder József, még akkoriban feljelentést tettek a szélhámos orosz ellen, aki azonban kerekét oldott Nagybeeskerekéről. Szerajevóba szökött, ahol a kisalt pénzen éldegelt. A nagybeeskereki rendőrség körözőlevelet bocsátott ki ellene. Ennek alapján a tettet Szerajevóban most letartóztatták és a múlt héten Nagybeeskerekre szállították. A rendőrség felkéri a közönséget, akit még megkárosított Nikola Ofienko, jelentkezzen a 4-es számú szobában.

Eivesszét. A napokban elveszett egy két-három hónapos buldogg és foxterrier keverésű fekete-fehér kis kutya. A becsületet megtalálót kéri kellő jutalom ellenében tulajdonosának Petrográdska (Melencei) ulica 7. sz. alatt átadni. Lazarevity M. Milorád lovassági kapitány.

Ferry volt magyar esendőraitábornagy leánya öngyilkos lett. A kommunisták által meggyilkolt Ferry Oszkár volt magyar esendőraitábornagy leánya, a 20 éves Margit Budapesten a József-körut 79. sz. alatti házban öngyilkossági szándékból veronált ivott. Mire bevitték a mentők a kórházba, meghalt.

Mese a szépségről. Egy angol folyóirat a következő vidám mesét közli olvasónival: Egy fiatal nő felkereste a boszorkányt, aki azonban nem kunyhóban, hanem ötemeletes bérházban lakott és a lakása ajtaján cégtábla volt „Szépségápolás” felirással.

— Tudna-e engem széppé tenni? — kérdezte a fiatal hölgy.

A boszorkány, ajkát a kezére támasztva, így felelt:

— Száz shillingért olyan széppé teszem, hogy az utcán minden férfi megáll és utána fordul.

A fiatal hölgy erre gunyosan mosolygott; ez a hatás ma nem jelent sokat és nem bizonyította a valódi szépségnek.

— Kétszáz shillingért — folytatta a boszorkány — oly széppé tudom tenni, hogy a fényképezés ingyen fogják levenni.

A fiatal nőnek még ez sem volt elég és továbbra rázta a fejét. Végül így szólta a boszorkány:

— Háromszáz shillingért azonban, de egy fillérrel sem olcsóbban, oly széppé teszem, hogy az egész világon egyetlenegy barátját sem fog többé találni.

Felragyogott erre a nő szeme és őszinte meggyőződéssel mondta:

— Igen, ez igazi szépség volna...

Strauss Richárd tánckölteménye. Strauss Richárd, aki jelenleg a bécsi Opera igazgatója, éveken ezelőtt egy József legendája című tánckölteményt komponált, amely eddig csak Párisban és Londonban került színre, még pedig a háború előtt. Most a tánckölteményt a bécsi Operában is elő fogják adni és a főszerepet, Kajakst az orosz ballettársulat híres művésze fogja játszani aki társulatát jelenleg a párisi Nagy Operában vendég szerepel és akit Strauss Richárd a bécsi Operához szerződött első balletmesternek.

Gyöngye eredménnyel végződtek a prágai tárgyalások.

Bécs, jan. 18. Ma délelőtt a parlamenti épületben minisztertanács volt, melyen Renner kancellár tett jelentést a prágai tárgyalások eredményéről. Fejtégetései szerint utazásának politikai sikere teljes volt. A st.-germaini békeszerződés életbeléptetésére vonatkozólag minden részletkérdésben létrejött a megegyezés. Éppugy megállapodás jött létre a politika általános irányaira és a mostani államforma fennmaradására vonatkozó kérdésekben is. A gazdasági természetű kérdésekben nehezebb volt a tárgyalás. Különösen a szén- és a forgalmi kérdésekben a tárgyalások még nincsenek befejezve. A cseh kormány csak a múlt évi szállítások napi átlagának szállítására volt hajlandó. A kancellár jelentését tudomásul vették.

Bécs, jan. 18. A prágai tárgyalások gyenge sikerére való tekintettel az osztrák kormány, mint a Neues Achteuhrblatt jelenti, szívesen venné, ha a prágai értekezlet sovány eredményeinek nyilvános tárgyalása egyelőre elkerülhető volna. Emiatt a főbizottság ülését, amely ma délelőttre volt összehívva és a minisztertanács tárgyal arról, miképpen lehetne megszabadulni a nyilvános jelentéstétel kötelezettségétől.

Wilson népszavazás alá bocsátja a békeszerződés ügyét.

Bécs, jan. 18. Párison át jelentik Washingtonból: A békeszerződés ratifikálásának kérdésében újabb fordulat állott be, amennyiben a kormány elhatározta, hogy a ratifikálás, különösen pedig a népszövetség kérdését népszavazás alá bocsátja. A határnap még nincs kitűzve.

A valutareform.

— Az új korona-dinár bankjegyek. —

— A nagybeeskereki jugoszláv sajtóirodától. —

A J. S. I. közli velünk az alábbi Belgrádból keletkezett hivatalos közleményt:

Hosszadalmas és tárgyalagos áttanulmányozás után királyi kormányunk átlátta, hogy most nem lehet keresztülvinni azokat az összes rendszabályokat, amelyek szükségesek volnának a pénzforgalom radikális rendezésére. A pénz megjavítása nem függ egyedül az államtól, hanem olyan körülményektől is, amelyek az állam körén kívül esnek. Azon körülmények, amelyekre az állam befolyással bír és amelyek határozottan elősegítenek a pénz érték-melkedését, más oldalról viszont messzemenő káros gazdasági és szociális következményekkel járnának. A valuta rendezésének nem lehet közvetlen célja csak az, hogy a mostani pénznemnek az értékét emelje, hanem elhárítsa azon körülmények, amelyek az értékét kisebbítik. Éppugy elítélendő volna egy olyan eljárás, amely hirtelen emelné, mint az olyan eljárás, amely hirtelen apasztaná a pénznek az értékét. Hirtelen való emelkedése a pénz értékének a lakosság azon részének elszegényedését jelentené, amely el van adósodva, míg meggazdagodását azoknak, akiknek készpénzüik van és akik hitelezők.

Minden körülményt mérlegeelve a kormány elhatározta, hogy a legközelebbi időn belül az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeit kivonja a forgalomból és kicseréli azokat az S. H. S. királyság nemzeti bankjának bankjaival.

A pénzforgalom nehézségein a kormány úgy fog segíteni, hogy az új pénznemmel a szerb királyság nemzeti bankjának dinárjait is becsereéli. Az S. H. S. királyság nemzeti bankjának új bankjegyei új pénznem, azaz azok nem a mai koronák, sem nem a mai dinárok. Ezen új pénznem egyidejűleg korona is, dinár is lesz. Ez lesz a „korona-dinár” pénznem. Ily módon nálunk csakis egy pénznem lesz forgalomban és így kikerüljük a hazai pénznemekkel való spekulációt.

A valuta reformjának nem szabad megkárosítani egyik pénznemet sem és így a kormány nem tud eleget tenni egyes

szeparatistikus óhajoknak, mert ez, mint a pénzek történetéből is tudjuk, káros volna. De a kormány nem is tudja ezt keresztülvinni azért, mert a nép, amely eddig koronában szokta meg a számítást, máról holnapra, egy éjszaka alatt dinárokban nem tanulhat meg számítani.

A valutareform feladata az, hogy a rossz koronát kivonja a forgalomból, kicserélje jó koronával és lehetőleg tegye, hogy a korona és a dinár szatócáru legyen. Ezt pedig csak egy új, a „korona-dinár” pénzjegyek kibocsátásával lehet elérni. Ezzel fogják beváltani az Osztrák-Magyar Bank eddigi koronáit és a Szerb Bank dinárjait, mindkettőt al pari, t. i. a dinárt ugyanannyi dinárért, a koronát ugyanannyi koronáért.

A mai koronák birtokosai egészen rossz és érték nélküli pénz helyett olyan pénzt kapnak, amelyért az S. H. S. királyság nemzeti bankja összvagyonával, összhittelével kezkesedik. Szemmel látható, hogy a koronabirtokosok jobb pénznemet fognak kapni, amelynek értéke legalább is annyi, amennyi a mai koronának az értéke. Ugyanezzel a koronadinar pénznemmel cserélik ki a szerb királyság nemzeti bankjának dinárjait is. Miután új koronát adnak a régi koronákért, a királyi kormány nem is gondolhat arra, hogy a dinár birtokosainak a dinárnál kisebb értékű pénznemet adjon. Tény az, hogy a dinárbirtokosai ma bármely időben és bárhol legalább is négy koronát kapnak egy dinárért és így igazságos, hogy ezen arányban cseréljék ki a mai dinárokat új koronadinar pénznemmel. Mivel pedig szükséges, hogy a királyságunkban olyan pénznem legyen, amellyel fizetni lehet egyformán olyan áruért, amelynek értéke koronában van kitüntetve, mint olyan áruért is, amelynek értéke dinárban van felüntetve, csak természetes, hogy az S. H. S. királyság nemzeti bankjának új pénzneme magán kell hogy viselje a dinár és a korona értékét is.

Mivel pedig a már említették alapján minden egyes dinárért cserébe négy koronát kell adni, úgy ennek természetes

következménye, hogy a százkoronásnak 25 dináros bankónak kell lenni. Vagy pedig ha azt vesszük, hogy a koronát cserélték ki dinárra, akkor a százdinárosnak négyszáz koronának kell lenni.

Ezzel a valutareformmal elérjük, hogy nem lesznek semmiféle surlódások egyik vagy másik fél részéről, mert ez a reform a mostani két pénznem között való tényleges értékkülönbségen alapszik. A reformmal elérjük, hogy népünk az áruk értékének számítása alkalmával továbbra is azon pénzegységgel számolhat, amelyet már megszokott: koronákban avagy dinároknak. A fizetés azonban csak egy pénznemmel eszközölhető. Ez pedig a főcélja minden valutapolitikának. A pénz egységesítésével lehetetlenné van téve a korona és a dinár közti további háboru. Ki van zárva így az a lehetőség is, hogy a korona emelkedésével a dinár essék, avagy fordítva. Csakis azon lehetőség van most már meg, hogy párhuzamosan mind a két pénznem vagy emelkedik vagy süllyed.

Ezen reform után, kedvező gazdasági körülmények mellett, a korona és a dinár értéke párhuzamosan fog emelkedni a háboru előtti értéke felé. Megállapítván így a koronának és a dinárnak állandó arányát, a kormány iparkodni fog, hogy egy új, legjobb pénznemet teremtsen, amelyen csak teremthető államunkban. Milyen mennyiségű aranyat és ezüstöt fog képviselni a korona és dinár, ezen kérdést egy különleges törvénnyel szabályozzák. Mivel pedig mi, mint a többi államok is, amelyek a háboruban résztvettek, még elég messze vagyunk attól az időtől, amidőn a pénznemeket nemes fémpezzzel tudjuk kicserélni, ezért egész természetesen, hogy az említett törvény sokkal előbb fog életbelépni, mielőtt annak szükségességét a gazdasági életben érezni fogjuk.

A minisztertanács határozata a valutakérdésben a következő:

1. A pénzügyminiszter azonnal elkezdi az új pénznemekre a korona-értékek rányomatását akként, hogy minden pénznemen és mind a két oldalon a korona és dinár értéke szerint ki legyen tüntve.

2. A pénzügyminisztert felhatalmazzák, hogy megkezdi a mai koronának és dinároknak levonását és kicserélését új korona-dinár pénznemekkel, mielőtt ezekből elégséges mennyiséggel rendelkezik.

3. Az egy, két és tíz koronás pénznemek továbbra is forgalomban maradnak mindaddig, míg forgalomban nem kerülnek az ugyanily értékű korona-dinár pénznemek.

4. Tekintettel arra, hogy népünk egy része még hozzá van szokva a a koronával való számításához, más része pedig a dinárokhöz, ezért az állami pénztáraknál folytatódni fog mind a két pénznemmel való elszámolás.

Ezen kettős elszámolást keresztül kell vinni az összes állami hivatalos nyomtatványokon is, t. i. az állami hatóságoknak minden számadásnál mind a két pénzegységgel kell elszámolni.

5. Mielőtt bevonják a mai Osztrák-Magyar Bank pénznemét és a Nemzeti Bank dinárjait, az új korona-dinár

pénznem az S. H. 8 királyság területén egy egységes fizetési eszköz lesz, a fizetés tehát egy és ugyanazon pénzzel történik, tekintet nélkül arra, hogy mely egység szerint volt a fizetendő összeg kiszámítva.

6. Az egyik, valamint a másik pénzegységnek arányban való értéke annak idején egy külön törvénnyel lesz szabályozva.

Nyilttér.

☞ rovat alatt közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Nagybecskereki Takarékpénztár igazgatósága, felügyelő-bizottsága, választmánya és tisztikara mély részvétellel jelenti, hogy az intézet választmányának érdemes tagja

Boleszny Pál ur

elhunyt.

Elvesztését őszintén fájlaljuk, előtünk kedves emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagybecskerek, 1920. január 18. án.

101—II. 1920. szám.

311

Árverési hirdetés.

A nagybecskereki közigazgatási tanfolyam és internátus épületében levő be nem épített vasanyagokra másodízben hirdetek árverést.

Kikiáltási ár le nem szabott szálvasakra 200 K, lesabott szálvasakra 100 K méter-mázsánként.

Az árverés a helyszínen folyó hó 27-én d. e. 10 órákor veszi kezdetét.

Egyébként az árverési feltételek ugyanazok, mint a múlt évi december hó 11-én 1711—I. 1919. szám alatt kiadott árverési hirdetésben.

Nagybecskerek, 1920. évi január hó 16-án.

Államépítészeti hivatal:

Vamos, áll. műszaki főtanácsos.

Die 132

Pannonia Dampfmühle A.-G. Zombolya
sucht einen Bilanzfähigen

Buchhalter, Korrespondenten.

Sprachenkenntnisse sind erwünscht. Schriftliche Offerte mit Gehaltsansprüchen sind an obige Direktion zu richten.

Hirdetés.

114

Önálló gazdasági állást keres 32 éves, nős, 1 családdal, gazdasági iskolai jeles végzettséggel és 7 éves széleskörű gyakorlattal bíró egyén. Állását bármikor betölthetné. — Megkeresések Nagybecskerekre keretnek, Toldy Ferenc-utca 19. szám alá.

Oszvald J. fűszer- és rövidáru

trg (Erzsébet-tér 4. szám, „Korona“-szállodával szemben.)

112

Ezúton ajánlja a n. b. vevőközönség figyelmébe a fenti eikkelal dusan felszerelt, csak nagybani raktárát. — Helybelieknek az áru házhos szállítatik.

A nagybecskereki törvényszéktől.

713—2. P. II. 1919. sz.

91

Hirdetmény.

A nagybecskereki törvényszék közhírré teszi, hogy Rogyán Györgyné szül. Gurban Paraszkéva jankahidi lakos részéről az 1911. I. t. e. 748. §-ának 1. bekezdése alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Rogyán György folyamodó férje, volt jankahidi lakos elhalálása tényének bizonyítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul dr. Nagy Dezső ügyvéd nagybecskereki lakost rendelte ki.

Folyamodó kérvénybeli előadása szerint Rogyán György folyamodó férje orosz hadifogságba esett s Oroszország Samarai kormányzóságában a tockai fogolytáborban az 1915. év december havában pestisben meghalt.

Felhívja a törvényszék az eltűntet és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetésnek a „Torontal” című napilapban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hónap letelte s a szóbeli tárgyaláson tartandó bizonyítás foganatosítása után az eltűnt elhalálása megtörténtének kérdésében fog határozni.

Nagybecskerek, 1919. évi május 10. napján.

Dr. Szathmáry Ödön s. k.
elnöklő törvényszéki bíró.

Keresek megvételre

1 drb sima örlő hengerszékot, 1 drb 1. vagy 2-es számú „Rentabel”-t vagy ennek megfelelő gabonahámogógépet és 1 drb „Detaser” felbontógépet.

Eladok

92

hengerszékot, 1 drb 3. számú „Rentabel”-t, 2 drb Wörner-féle hegyezőgépet, tarát, 2-3 és 4 méteres cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle apróbb malomberendezéshez szükséges részeket.

Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

EGADÓ

106

egy 5 éves sötétej mén és egy 4 éves sötétej mén, 170 cm. magasak, hibátlanok, köztenyésztési célokra alkalmasak. — Megtekinthetők a tulajdonosnál ZACHARIÁS MIHÁLY bérlőnél CSENE.

Kertészi állást

keres április hó 1-ére, nős, esalados műkertész, ki az összes kertészetit teendőiben teljesen jártas. — Cim:

Kovács Ödön uradalmimű kertész,
Temesvajkóc, Temes m.